

Konnekosken veneilyturvallisuuden parantaminen

Rautalampi • Kuntalaisaloite

Kuntalaisaloitteen lähettämisen vaiheet

1) Julkaistu

6.5.2026

2) Osallistujia 60, joista kuntalaisia 40

3) Lähetetty kuntaan

13.5.2026

Aloitteen sisältö

Esitämme, että Rautalammin kunta ryhtyy aloitteellisesti ja yhteistyössä asianomaisten viranomaisten ja maanomistajien kanssa toimenpiteisiin Konnekosken veneilyturvallisuuden parantamiseksi seuraavilta osin:

1. Turvallisen ajolinjan merkitseminen koskeen ja tarvittaessa reitin kunnostaminen kulkukelpoiseksi.
2. Liikennevalo-ohjauksen asentaminen kosken ylä- ja alapuolille, jotta veneiden kohtaaminen koskialueella voidaan estää.
3. Konnekosken puisen vetosillan peruskorjaus niin, että silta on turvallinen vetosiltakäytössä.

Perustelut

Konnekoski on keskeinen reittivesi Rautalammin reitillä, ja sen läpi kulkee kesäkaudella runsaasti veneilijöitä. Reitti yhdistää Hankaveden ja Etelä-Konneveden toimien keskeisenä vesireittinä kansallispuistosta Rautalammin keskustaajamaan. Kosken rannat kuuluvat suurelta osin kansallispuistoon, vaikka itse vesialue ja vetosilta sijaitsevat kansallispuiston ulkopuolella. Konnekosken veneilyturvallisuuden parantaminen tukee suoraan myös kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa kirjattua tavoitetta veneilyn ja melonnan edellytysten parantamisesta.

Konnekoski on tunnetusti vaarallinen koski. Sen historiaan kuuluu Suomen pahimpiin kuuluva kirkkoveneturma vuonna 1860, jossa Variskylän kirkkovene törmäsi kallioon ja onnettomuudessa hukkui 17 ihmistä. Onnettomuudesta muistuttaa kosken rannalla oleva ristinmerkki. Vaarat eivät kuitenkaan jääneet 1800-luvulle: koskeen on hukkunut ihmisiä myös myöhemmin, ja koski tuottaa vuosittain moottorivahinkoja erityisesti matalan veden aikaan,

jolloin matalikot ja kivikot ovat lähempänä pintaa. Koski on ahtaan, kapean ja mutkaisen geometriansa vuoksi haastava jopa kokeneille veneilijöille.

Kunta on aiemmin tunnistanut ongelman ja hyväksynyt suunnitelman kosken ohittavasta kanavasta, mutta hankkeen rahoitus on edelleen avoin. Tässä aloitteessa esitetyt toimenpiteet ovat olennaisesti kanavahanketta kustannustehokkaampia ja toteutettavissa lyhyemmällä aikataululla. Ne parantaisivat turvallisuutta välittömästi sillä välin, kun mahdollista kanavahanketta viedään eteenpäin.

1. Ajolinjan merkitseminen ja kunnostus. Konnekoskessa ei ole nykyisellään selkeästi merkittyä ajolinjaa, vaikka koski on liikennöitävissä ja virallisesti veneiden ajolinja seuraa joen oikeaa reunaa. Koskialueella on matalikkoja ja kivikoita, joiden välistä turvallinen reitti kulkee. Ilman merkintöjä paikallisetkaan eivät aina löydä parasta linjaa, ja paikkakunnalle ensi kertaa saapuvat veneilijät ovat erityisen suuressa riskissä. Merkitty ja tarvittaessa raivattu ajolinja olisi yksinkertainen ja kustannustehokas tapa parantaa turvallisuutta.

2. Liikennevalot. Konnekoski on niin kapea, että kahden veneen turvallinen kohtaaminen kosken kohdalla ei ole käytännössä mahdollista. Veneellä, joka tulee koskeen myötävirtaan, vauhti on kova ja reagointiaika lyhyt — väistäminen tai hidastaminen kesken läpiajon ei ole turvallinen vaihtoehto. Koskessa on myös muita käyttäjiä, kuten melojia, jotka hyötyisivät liikennevalojen tarjoamasta lisäturvallisuudesta.

3. Vetosillan peruskorjaus. Konnekosken puinen vetosilta on nykykunnossaan turvallisuusriski sitä käyttäville veneilijöille. Sillan kulkupinta on kapeampi kuin sen perustuskivet, jolloin vetosiltaa käytettäessä veneen perämoottori voi osua perustuksiin ja vaurioitua. Tämä on erityisen ongelmallista, koska vetosillan tarkoituksena on nimenomaan tarjota turvallinen vaihtoehto kosken läpiajolle. Nykytilanteessa vetosilta itsessään aiheuttaa vaurioriskin.

Ympäristövaikutukset

Jos reittiä joudutaan raivaamaan sen turvalliseksi saattamiseksi, voi sillä olla ympäristövaikutuksia, jotka on syytä huomioida lakia noudattaen. On kuitenkin huomattava, että nykytilanne sisältää myös merkittävän ympäristöriskin. Veneiden moottorivahingot ja mahdolliset karilleajot aiheuttavat polttoaine- ja öljyvuotoja suoraan järvitaimenen kutu- ja kasvualueelle, ja vakavammassa tapauksessa kosken vesi virtaa nopeasti suoraan Etelä-Konneveden kansallispuiston ranta-alueille ja Natura-alueelle. Turvallisemman ajolinjan ja kohtaamiset estävän valo-ohjauksen myötä vesistölle ja kansallispuistolle koituvien öljy- ja polttoainevahinkojen riski pienenee merkittävästi. Pieni paikallinen ympäristövaikutus toimenpiteiden toteutusvaiheessa on perusteltua hyväksyä, kun sen vastineena saadaan jatkuvasti pienempi onnettomuusriski.

Toteutus ja yhteistyötahot

Esitettyjen toimenpiteiden toteutus edellyttää yhteistyötä useiden toimijoiden kanssa, ja pyydämme kuntaa toimimaan asiassa aloitteellisena koordinaattorina. Tarvittava toteutus edellyttää yhteistyötä lupaviranomaisten, Metsähallituksen osakaskunnan, melojien, veneilijöiden sekä muiden tahojen välillä. Työ olisikin syytä saada käyntiin nopealla aikataululla, jotta koskesta ei muodostuisi mahdollisesti pitkäaikainen pullonkaula vesistömatkailulle.

Esitetyt toimenpiteet parantaisivat sekä paikallisten että matkailijoiden veneilyturvallisuutta, vähentäisivät onnettomuus-, kalustovaurio- ja ympäristöriskejä sekä tukisivat Etelä-Konneveden kansallispuiston ja Rautalammin reitin matkailullista vetovoimaa.

Vastuuhenkilö

Markus Sjöberg

Rautalampi